

Dolňácké slavnosti Jízda Králů

1910

1928

2008

**JUBILEJNÍ 20. SLAVNOSTI
3. - 6. července 2008**

Vítejte na jubilejních Dolňáckých slavnostech!

Místa, kde se odehrávala hlucká historie: vodní tvrz a kostel.

Foto: RB

Je to téměř padesát let, co se Hlučané pustili do pořádání prvních Dolňáckých slavností, jejichž 20. výročí si letos připomínáme.

Kdo by čekal, že z původně skromného setkání se nakonec stane tak velké folklorní setkání? A stejně tak, kdo by čekal, že Hluk bude jedním z posledních míst v České republice, kde lidé udrží tradici jízdy králů, táhnoucí se tady už po dlouhá staletí?

Čas ale nenávratně běží, mnozí z těch, kteří se na přípravě slavností i jízdy králů podíleli, už mezi námi nejsou. Zanechali nám tady dědictví a možná se teď někde z vrchu na nás dívají, jak si s tímto dědictvím „poradíme“.

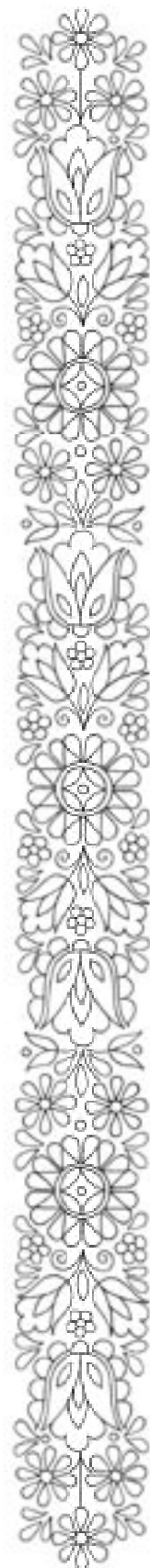
Svět se přitom za oněch padesát let nesmírně změnil, vlastně je zázrak, že ještě dnes existuje nemálo lidí, kteří se například oblečou do kroje nebo se snaží udržovat dávné tradice. Slovácko je tak zřejmě posledním místem v zemi, kde mají tradice dodnes silné kořeny. A je dobře, že stejná slova je možné napsat i o Hluku.

Právě dění kolem Dolňáckých slavností či jízdy králů ukazuje, že tady ještě žije řada lidí, kteří se snaží na tradice předků navazovat. Co bude dál, záleží na nás samotných a především na těch, kteří přijdou na svět po nás...

Radek Bartoníček

Uvnitř novin

Mimořádná příloha - Hluckyj kroj

Když listuji historií....

„Ono se nic nedělá samo,“ posteskli si v minulosti organizátoři slavností

Dnes je to „jen“ několik složek zažloutlých papírů, které leží většinou bez povšimnutí někde ve skříni. Když se ale do nich začtete, porozumíte více pocitům lidí, kteří stáli u organizování Dolňáckých slavností a museli se vypořádávat s řadou různorodých problémů.

Mimochodem - všem těmto lidem patří poděkování za to, že od začátků slavností až do roku 1990 existují zachovány mnohé písemné zápisky, dopisy nebo i účty, které nám umožňují lépe listovat hluckou historií.

První ročník Dolňáckých slavností vznikl narychlo

a ani v nejmenším nešlo o tak bohatou přehlídku folklóru jako v pozdějších letech nebo letos. Kromě jízdy králů tvořily program soubory Kunovjan z Kunovic, Dolina ze Starého Města a především Hradišťan, jehož primáš Jaroslav Staněk měl na pořádání slavností obrovskou zásluhu.

Už tehdy se uká-

zalo, že Hluk je zajímavé městečko, kde mají lidé silný vztah k tradicím. „Ačkoliv k přípravě slavností došlo téměř v poslední chvíli, jejich provedení a celkový dojem obce a obětavosti jejího občanstva byl velmi dobrý. Lze předpokládat, že napříště při delší předcházející přípravě slavností bude výsledek ještě daleko hodnotnější,“ stojí v listě z roku 1959, který napsal po slavnostech na psacím stroji jeden z hlavních organizátorů Ladislav Rutte.

Slavnosti si rychle získaly oblibu, do Hluku jezdilo mnoho tisíc lidí. Nikdo z nich ale zřejmě netušil, jak náročné bylo takovou přehlídku připravit.

Z dochovaných záznamů například vyplývá, kolik práce třeba dalo organizátorům sehnat - dnes to zní až

neuvěřitelně - takovou „maličkost“ jako krepový papír na zdobení koní. V socialistickém systému hospodaření přicházel do Hluku jeden dopis za druhým, v němž pravidelně zástupci státních podniků oznamovali, že tento papír nemají nebo že už nemůžou další poptávku „uspokojit“.

Po slavnostech roku 1959 následovaly další v letech 1960, 1961 a 1962, což samozřejmě znamenalo další nápor na organizátory. A v archivu leží také dopis, v němž tehdejší předseda Výboru Dolňáckých slavností Vlas-

Málokdo tuší, jaké přípravy se odehrávaly před tím, než takový průvod krojovaných vyšel do ulic Hluku.

timil Novák píše jednomu z mužů, že „pořadatelský sbor se na svém poradě usnesl tě co nejuprímněji požádat, abys naposledy vyhověl naší žádosti a převzal vedení jízdy králů při slavnostech v Hluku.“

Vlastimil Novák mu zároveň oznamuje, že další slavnosti už budou bývat každé tři roky, protože

každoroční pořádání vysiluje organizátory i účinkující. „Musíš nám pomoci. Děláme to naposledy, příště si všichni rádi zaplatíme a půjdeme se podívat zase na ty druhé, jak oni to budou dělat,“ pokračuje naléhavý dopis.

Při dalších slavnostech, už v roce 1965, prosí organizátoři Hlučany o pomoc. „Ono se totiž nic nedělá samo, a také slavnosti se nebudou konat samy. Nutno je připravit a zajistit všechny potřebné věci, které s celou akcí souvisí,“ oznamují v místním zpravodaji a hned dodávají: „Dolňácké slavnosti nejsou dnes výmyslem ani Domina Černého, ani Vávry Mitáčka, Tondy Dohnala, Staňka z Uherského Hradiště nebo někoho dalšího.....“.

Radek Bartoníček

Ohistorii slavné hlucké jízdy králů

Zatímco Dolňácké slavnosti začaly psát svou historii „až“ v roce 1959, hlucká jízda králů je mnohem starší. Jak moc, to dnes nelze zjistit.

I když byla napsána řada studií, žádná z nich se neshoduje na tom, kdy a kde má tato tradice svůj počátek a proč vlastně začala. Jisté je, že existuje stovky let a původně byla k vidění na mnoha místech.

O původu jízdy králů

Pokud jde o Hluk, zatím nejpodrobnější práce byla vydána před několika týdny - autorkou studie s názvem „Lidová kultura“ je Martina Pavlicová z Ústavu evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Právě z její (mimo chodem nesmírně zajímavé) knížky jsou i některé následující informace. Vyplývá z ní například, že první konkrétní zmínka o jízdě králů v Hluku je ze šedesátých let 19. století, kdy se o ní zmiňuje v rodinné kronice kronikář Josef Dufka z Hluku: „Také svatodušní jízda králů se stále stejně koná a není možné vypátrat, kdy to začalo a proč. Jedni říkají, že hned z dob říše Velkomoravské, kdy prý do Hluku sám kníže každoročně o letnicích přijížděl a dobrovolnou daň přitom vybíral. Jiní zase tvrdí, že je to z dob, kdy náš kraj patřil trenčianskému panství, kdy toto držel rod pánů Zápolských, kteří sem sami s průvodem jezdili daň vybírat od zdejších zemanů,“ píše Josef Dufka.

Hlučané ve „světě“

V první třetině dvacátého století začala získávat hlucká jízda na věhlasu, protože se začala objevovat na řadě národopisných akcí, počínaje rodným Slováckem a konče v Praze. Například v roce 1922 jeli Hlučané

společně s jezdci z Vlčnova a Huštěnovic jízdu králů v Uherském Hradišti, kde slavili sokolové padesát let od svého založení. Hlučané a Vlčnovjané se potkali ještě několikrát. V roce 1925 jeli na koních v čele průvodu na Národopisných svátcích Moravy v Brně a v roce 1928 uspořádali společné představení Zajetí vlčnovského krále na agrárních slavnostech v Praze. Z obou slavností existují filmové záznamy. Bez ohledu na „hostující“ vystoupení se konala jízda králů takřka každoročně i doma v Hluku, výjimkou bylo válečné období, tedy léta 1915, 1916, 1917 a poté po válce 1919. Hlučané se objevili rovněž na zemědělské výstavě v Přerově v roce 1936.

Ve stejném roce se předvedli Hlučané také prezidentu Edvardu Benešovi. Stalo se tak v Luhačovicích, kde byla jízda králů právě na jeho počest. Také na velké Výstavě Slovácka v roce 1937 v Uherském Hradišti nechyběli Hlučané na koních. A v tento rok se opět setkali s Vlčnovjany, na

slavnostech republikánského dorostu v Praze.

Spojení se slavnostmi

V roce 1938 ale zažil velkou slávu samotný Hluk. Začátkem června se tady uskutečnily třídní slavnosti u příležitosti 20. výročí vzniku Československé republiky. Následovaly jízdy králů v roce 1939, 1940 a 1943. Po válce v roce 1945 Hlučané jízdu králů doma nejeli, ale objevili se na slavnostech ve Zlíně s názvem „Slovácko opět žije“. A následovalo další „hostování“, v roce 1947 v Karlových Varech a v roce 1948 na Slovanské zemědělské výstavě v Praze. Poslední jízdu králů zažil Hluk v roce 1951, následovala pětiletá pauza.

Důvod? „Vliv změny režimu, kolektivizace vesnice, rušení soukromých hospodářství a vůbec silný zásah do způsobu života místních lidí,“ vyjmenovává možné důvody Martina Pavlicová.

Než se v roce 1959 stala jízda králů součástí 1. ročníku Dolňáckých slavností, jela se ještě dvakrát samostatně, v roce 1957 a 1958. A poté už přišlo „spojení“ s Dolňáckými slavnostmi...

RB

Hlučané v Brně v roce 1945, kde si získali srdce Brňanů následující vyvolávkou: „Brno, Brno, město hezké, bylos dlouho město německé. A slibuju ti město hezké, že už budeš stále české,“ vyvolával František Huspenina.

Osobnosti slavností

Kdybyste četli o jejich životě, museli byste se tomu podívat. Je to možná docela velký paradox. Lidé, kteří jsou spojováni s historií Dolňáckých slavností nejvíce, ve skutečnosti vůbec rodilými Hlučany nebyli. O to srdečnější vztah ale k tomuto místu možná měli. Jen se podívejte.

Spisovatel František Kožík

František Kožík

Nejslavnější z nich byl bezpochyby spisovatel František Kožík, autor řady knih, z nichž nejznámější je zřejmě Největší z pierotů.

V Hluku se narodil jeho otec, od něhož syn získal vztah k folkloru i samotnému Hluku. Mnohokrát spisovatel Kožík vyznával ve svých textech lásku k tomuto „skororodnému“ kraji.

Do historie Hluku se ale především zapsal jednou svou knížkou, ve které doslova stvořil vymyšleného hrdinu - hetjmana Jana Šarovce, hlavní postavu svého románu Na dolinách svítá.

Osudy románových hrdinů bývají hodně různorodé, tento hejtmanský hrdina se ale mohl „pochlubit“ slušným úspěchem. Přispěl k záchraně

hlucké chlouby, kdysi zchrátralé a k zániku odsouzené vodní tvrze. František Kožík totiž svého statečného Šarovce „jmenoval“ vládcem tvrze a zvýraznil tak významnou minulost tvrze - nikdo si poté nedovedl představit, že by tato historická památka měla padnout.

„Za největší úspěch své knihy považuji to, co se stalo se starou tvrzí, jejíž význam nikdo nechápal,“ napsal spisovatel do druhého vydání své knihy, která poprvé vyšla v roce 1947.

Domin Černý

V tomto okamžiku bychom ale měli vzpomenout další hluckou osobnost, pozoruhodného muže Dominika Černého. Tento učitel, který do Hluku přišel v roce 1929, celý Kožíkův román v Brně vykoupil a postaral se o to, že se Hlučané o knize ve velkém dozvěděli. Jeho vztah k historii a tradicím se ale projevil především tím, že vytvořil se svými žáky folklorní kroužek, který později tvořil základ pro pořádání Dolňáckých slavností.

Učitel Černý - mimochodem výborný malíř - byl ale ze všeho nejvíce statečný člověk, který bojoval proti fašismu a v roce 1942 byl zatčen. Na vlastní kůži poznal hrůzy koncentračních táborů (Osvětim, Buchenwald, Dora) a do Hluku přišel po válce s podlomeným zdravím. I přesto výrazně napomohl tomu, že se Hlučané začali více zajímat o vlastní historii a tradice.

Ladislav Rutte

Třetí osobností byl opět „nehlučan“, absolvent práv JUDr. Ladislav Rutte, který si vzal za manželku Hlučanku. Přestože nepocházel ani ze Slovácka, k folkloru měl silný vztah, dnes bychom možná řekli, že byl „manažerem“ hluckých folkloristů. Ladislav Rutte se totiž snažil, aby Hlučané vystupovali na velkých folklorních přehlídkách po celé zemi a díky němu také jízda králů vyjížděla i mimo Slovácko. A nešlo o žádné malé akce, Hlučané se například předvedli na koních přímo v Praze prezidentu T. G. Masarykovi.

Samozřejmě, když se začalo uvažovat o Dolňáckých slavnostech přímo v Hluku, dr. Rutte dělal pro uskutečnění takového nápadu maximum.

František Hořínek

Symbolickou trojici bychom měli doplnit ještě o čtvrtého muže, Dr. Františka Hořína. Také on měl k historii a tradicím vztah, vždyť v Hluku učil dlouhých sedmáct let. Hlučané si ho ale budou pamatovat především jako autora prv-

Učitel Domin Černý

ní větší knihy o Hluku, kterou vydal v roce 1937.

„Věnuji svůj Hluk Hlučanům na paměť svého dlouholetého pobytu mezi nimi. Necht' si na mne někdy vzpomenou a necht' čtou toto dílko s takovou láskou, s jakou jsem je já, ne Hlučan,

JUDr. Ladislav Rutte

psal,“ uvedl hned v úvodu knihy pan učitel Hořínek.

... A mnozí Hlučané

Při vzpomínce na tyto muže bych rád hlasitě poznamenal, že Dolňácké slavnosti i jízda králů dodnes žijí díky obrovské - a mnohdy nedoceněné - pomoci řady dalších lidí: pánů Vavřína Mitáčka, Matouše Dufky, Antonína Dohnala, Matěje Sošky, celého rodu Pospíšků...

A ve vzpomínce na mnoho lidí bych mohl pokračovat, vždyť ve stínu nejslavnějších jmen zůstávalo desítky let nezaslouženě například mnoho žen, které pečovaly o kroje. I proto vznikl text manželů Lekešových, kteří na stráně 8 vzpomínají na ty, o kterých se nikdy příliš nemluvalo.

Radujme se z toho, že v Hluku žily a nadále ještě žijí „dobré duše“, kterým dědictví předků není lhostejné. A nezapomeňme poděkovat těm z nich, kterým ještě poděkovat můžeme.

Radek Bartoníček

Vzpomínání...

Ohlédnutí za historií Dolňáckých slavností a zavzpomínání jednoho pamětníka – co všechno museli překonávat pořadatelé v době totality, kdy v šedesátých letech se propagovaly a podporovaly jen politické a budovatelské písničky a finanční podpora z okresu nebo z obce byla minimální. Spíše se skládala z vnuceného politického projevu a hesla.

V pozdější době zase nejvíce starostí bylo se sháněním koní po širokém okolí, bratři Jožka a Fanyn Pospíškovi byli s otcem šťastní, když sehnali na jízdu králů aspoň patnáct koní. Aby sehnali tři bělouše (pro krále a pázata, jak bylo zvykem), to bylo tehdy nespílitelné přání.

Tehdy, v šedesátých a sedmdesátých letech, se zbudovalo a opravilo hodně krojů, a strýc Jan Mitáček měl plné ruce práce, aby se za pomoci tetiček, které vyšívaly a šily košule, počet krojovaných v průvodech zvyšoval od jedných slavností ke druhým. A to hlavně u dětí a mládeže.

Chtěl bych také vzpomenout svého bratra Tonda Dohnala, který se podílel na organizaci třinácti ročníků Dolňáckých slavností, z nichž při deseti byl hlavním organizátorem. Všechny volný čas mnoha týdnů věnoval přípravě a organizování spolu s několika členy výboru Dolňáckých slavností.

Budu jmenovat alespoň některé: strýce Mitáčka, Mirka Kočího, Františka Uhlíře, Staňu Pišťka, bratry Pospíškovy s otcem, Františka Janáse, Františka Kotačku, Josefa Bachana, Františka

Antonín Dohnal

Bartoně, Františka Dufku, Ladislava Soviše, Jana Rybníkáře a další. Při pozdějších slavnostech spolupracoval výbor Dolňáckých slavností se Závodním klubem Autopalů Hluk, ve kterém tehdy pracoval Zdena Křivák, Karel Kužela, Tonda Zlinský a další. Také cimbálovka s primášem Jožkou Poláchem a Slováckým kroužkem, který vedla jeho manželka, později také Jožka Cigánek, přispěli k dobrému jménu a úrovni Dolňáckých slavností.

Z těch, kteří žijí a jsou již někteří staří a nemocní, bych si přál, aby si po přečtení tohoto článku zavzpomínali (i ti, které jsem snad nejmenoval), nebo, aby se občas sešli na besedu a s pocitem uspokojení prohlásili, že v Hluku folklor přivedli až do dnešních časů.

Návštěvníci posledních Dolňáckých slavností, kteří je viděli poprvé, byli uneseni krásou krojů a celkovou atmosférou, a odjížděli z Hluku s přesvědčením, že na příští slavnosti přijedou zase.

Jan Dohnal

Nenápadní "hrdinové" zákulisí

Jména těch, bez nichž by Dolňácké slavnosti neexistovaly

Řekněme si upřímně, že při různých folklorních slavnostech vždycky víme, kdo celou akci organizuje, kdo ji zajišťuje propagaci, kdo ji moderuje, kdo v ní vystupuje. Vždy jsme také informováni o významných osobnostech, které svojí účastí význam slavnosti zdůrazní. Ale kdo vykonává mravenčí práci při přípravě krojů v zákulisí, ten zůstává naprosto neznámý.

Proto jako výraz uznání a díky těmto hrdinům chceme u příležitosti konání letošních slavností seznámit naše občany se zručnými a obětavými lidmi, kteří často (i bez nároku na odměnu) dlouhá léta pečovali nebo dosud pečují o hlucké kroje.

Zemřelé ženy:

Hrabovská Antonie, ul. Boršická - ruční výšivky, malba ornamentů

Hyblerová Anna, ul. Hluboká - šila některé části ženských krojů

Anna Jakubičková, která vyšívala kroje, váže na archívním snímku šátek M. Poláškové, roz. Tesaříkové

Machová Františka, ul. Hlavní - šila a vyšívala

Jakubičková Anna, ul. Antonínská - vyšívala kroje a vázala šátky (ušničky)

Kupcová Amálie, ul. Nad kostelem - praní a žehlení krojů

Mitáčková Marie, ul. Hlavní (pod hospodou) - vyšívala kroje

Nemravová Antonie - dělala voničky a vonice, čepení a věnečky

Polášková Johana, ul. Hrnčířská - prala a žehlila kroje

Polášková Marie, ul. Hlavní - malování na krojové košile, vyšívání srdcí, šití šorců, vázání šátků

Pospíšková Františka, ul. Hlavní 71 - prala a žehlila kroje

Říhová Anna, ul. Hlavní - vyšívala kroje

Šátky vázaly:

Konečná Marie, Klaudová Anna, Masáříková Anna, Pospíšková Johana, Štefaníková Kateřina, Prachařová Františka a Bobková Marie (malovala ornamenty i šila kroje)

Zemřelý krejčí:

Mitáček Jan, ul. Lán - byl velkým milovníkem folkloru, šil a vyšíval krojové části (nohavice, kordule, haleny atd.), šil také pro Slovač

Současné ženy:

Ryšková Jarmila, ul. Ostrožská - šití krojů, bývalá mistrová ve Slovači

Mitáček Jaroslava, ul. Vyšehradská - šije ženské kroje

Kočí Jiřina (roz. Nemravová) - dělá voničky a vonice, čepení a věnečky

Kotačková Božena, ul. Mladá - vázání šátků

Šuránková Jiřina, ul. Novoveská - ruční vyšívání a šití krojů

Jan Mitáček, který byl velkým milovníkem folkloru, šil a vyšíval kroje

Janigová Jana, ul. Novoveská - ruční vyšívání, šití krojů

Janášová Marie, ul. Hlavní - šití krojů

Dohnalová Lenka (roz. Hrabovská), ul. Boršická - vyšívání

Píšťková Květa, ul. Hlavní - praní, žehlení a půjčování krojů

Pospíšková Jarka, ul. Vyšehradská - praní krojů ženských i mužských

Machálková Marie, ul. Hluboká - šije kroje

Současný krejčí:

Míšek Josef, ul. Hlavní - šije mužské kroje, dříve pracovník ve Slovači

Na závěr vzpomínka na zasloužilé občany, kteří se podíleli na zachování hluckého kroje a charakteristických hluckých ornamentů na krojích, domech a žůdrech. Kromě toho buď vyšívali nebo malovali na oltářní plachty nejen pro hlucký kostel, ale i pro kapli sv. Antonína, pro Velehrad nebo Hostýn:

Bachanová Anna, Bachanová Marie, Ovsík Jakub, Bachan Jan, Burián Edin, Hájková Marie, Masáříková Anna, Mitáček Marie, Podlasová Johana, Polášková Anna, Pospíšková Johana, Rozstípilová Antonie, Šimčíková Marie, Šťastná Marie, Dohnalová Marie.

Jak se pečuje o kroje v Hluku

Co by šlo k péči o kroje napsat? Málokdo tuší, kolik práce je s kroji spojeno. Milovníci a obdivovatelé folkloru jsou vždy především unášeni pestrostí a barvitostí krojů z naší oblasti.

Jistě každý pochopí, že zhotovení krojů, obzvláště těch slavnostních pro ženy (kmotry při křtu dítěte, rodičky při první návštěvě kostela po šestinedělí, nevěsty v den svatby) je práce náročná a vyžaduje kromě zručnosti a trpělivosti také velkou lásku k folkloru.

Při používání se kroj občas poškodí nebo trochu znečistí. Pochopme, že třeba dívka tancující v kroji se musí také na chvilku posadit, čím ale samozřejmě dochází k pomačkání kroje.

Nebo při vystupování na zaprášeném pódiu se v rychlém tempu tance trochu upotí a kroj se tak zašpiní. Před dalším použitím musí být potom kroj uveden do původního perfektního stavu. Nastupuje párání na jednotlivé části, praní, škrobení, náročné žehlení a opětovné sešívání kroje. Tyto práce jsou stejné jako při zhotovení kroje nového. Dá se říci, že jsou dokonce náročnější a vyžadují i další náklady na potřebný materiál (prací prostředky, škrob).

Z části si tyto práce dělaly a dělají rodiny samy, často se ale obracejí na dobročinnou či placenou pomoc obětavých a zkušených přátel folkloru. A těch je naštěstí v Hluku dost. Velmi obětavou pečovatelkou a rádkyní v péči o kroje je paní Josefa Štefaníková, která v této věci vždy a ráda poradí.

Velký problém se ale dnes ukazuje v nedostatku dovednosti uvázat šátek „ušničky“. Doufejme, že se u děvčat objeví alespoň několik šikovných a odvážných, které se hrdě pustí do snahy zachovat tento způsob vázání šátku i pro budoucnost.

Josef a Marie Lekešovi

O rivalitě mezi Hlučany a Vlčnovjany

Píše se rok 1928. Uplynulo deset let od vzniku a vyhlášení Československé republiky. Při této příležitosti pořádala v Praze Republikánská strana velké národopisné slavnosti.

Jejich republikánský dorost nemohl dát slavnosti dohromady. Proto sekretariát Agrární strany požádal Vavřince Mitáčka, aby zařídil jízdu králů z Hluku a Vlčnova.

hovoří první účastníci jízdy Vavřinec Mitáček, Jan Kožík a Antonín Kočí:

Vyprávění pamětníků

„Po příjezdu do Prahy jsme dostali trochu bujné policejní koně. Vlčnov měl aj strach. Měli hodně mladých chlapců, které neuměli s takovými

včetně krále, jich spadlo, a koně běželi po hřišti. Ti, kteří nespadli, oběhli tryskem hřiště a potom se museli stáhnout do ústraní, abychom mohli vyjet my, Hlučané.

Mírným cvalem jsme objeli hřiště a potom jsme se dali do vyvolávání. Vyvolali jsme všem poslancům, senátorům, kulturním pracovníkům, ministru zahraničí Dr. Edvardu Benešovi a jeho manželce a také prezidentu Masarykovi, který nás pozval na hrad. Tam odjeli zástupci jízdy: Tonda Mitáček, čp. 165, pan Mitáček, čp. 50, jeho sestra Antonína, Dr. Rutte a Matouš Dufka.

Nám jízda trvala půl hodiny. Mezi tím naši vyvolávači a žebráci pobíhali tribuny a přinesli hodně peněz a čokolády. Vlčnovjané se na to všechno museli se zlostí a závistí jenom dívat. Nakonec chtěli po Hlučanech peníze, že polovina je jejich. Nedostali nic. Od té doby vznikla mezi Hlučany a Vlčnovjany velká nevraživost a rivalita v otázce jízdy králů.

Film vznikl, ale bez braní krále

Pokud jde o režiséra Bora, ten měl smůlu. Braní krále se v důsledku po padání vlčnovských jezdců nekonalo, místo natáčení museli chytat koně.

NafilMOVána byla pouze hlucká část jízdy, kterou je možné shlédnout v televizním seriálu Karla Čáslavského „Hledání ztraceného času“. Stejně tak existují záznamy pozdějších jízd Hlučanů, které se konaly při zahájení a ukončení Výstavy Slovácka v roce 1937. památkou na jízdu Hlučanů v Praze v roce 1928 je fotografie všech účastníků jízdy v knize Dr. Františka Hoříinka Slovácké městečko Hluk.

*Zaznamenal a napsal
Dr. Miroslav Kočí*

Hlučané na „výzvěděch“ ve Vlčnově. Květnovou jízdu králů v sousedním Vlčnově bedlivě pozoroval i Petr Pospíšek (vlevo), který je v současnosti hlavním mužem hlucké jízdy králů. Kluky na jízdu pečlivě připravuje a také tvoří většinu vyvolávek. „Už mně začíná být z blížící se jízdy pořádně horko,“ svěřil se těsně před vydáním tohoto čísla Hluckých novin. FOTO: RB

Zkoušky byly pod Babíma horama, nemusely ani být, ale filmový režisér Bor chtěl natočit v Praze braní krále. Hlučanů bylo celkem 28 jezdců, Vlčnovjanů o pár méně.

Hlučané losem vytáhli, že seberou krále Vlčnovjanům. Vlčnovjané ale byli nespokojeni, a tak se stalo, že za nějaké to pivo jim Hlučané slíbili, že můžou krále krást Vlčnovjané. Dále

koňama zacházet, ale na poučení nepřišli.

Když jsme přijeli na Spartu, tak Vlčnovjané, jako vždycky, chtěli jet první. To byla pro nás velká příležitost, protože jsme hned věděli, jak to dopadne. Koně bujné, muziky hrály ze všech stran, koně vystrašené a oni jich ještě popohnali. A to jste neviděli ten tanec. Vletěli na stadion tryskem, devět,

Přípravy - poprvé na veřejnosti

Krojovaná zábava v obraze

Tak tady se můžete vrátit do března letošního roku, kdy se král a jeho družina poprvé ukázali veřejnosti. Stalo se tak na místní krojované zábavě, která měla jednu zvláštnost - poprvé se na ní představili i dřívější králové. A v zaplněném sále bylo cítit, že tradice mají v Hluku pořád ještě své kouzlo, které se snad přenáší i na některé mladé.

RB

Začínáme samozřejmě letošním králem - Lukášem Šimčíkem.

Nejstarší žijící král Vavřín Dufka mluví se zaujetím do kamery České televize.

A toto je už druhý nejstarší žijící král - pan Rybníkář, který dokáže zajímavě vyprávět.

Všichni tři králové na „oficiálním“ snímku fotografa Martina Sekaniny.

Vpravo paní Lekešová, která večer v Hluku výborně modelovala. Sklidila velký potlesk!

Rodiče krále Lukáše s nejmladším synem. Pro úspěch jízdy králů dělají maximum.

Tady už si kluci berou Lukáše mezi sebe. Družina a král si musí rozumět.

Večer bylo představeno také téměř třicet členů družiny. Zájem o jízdu je velký.

Téměř všichni kluci přišli na večer v kroji. Účast ani kroj přitom nebyly povinné.

Samozřejmě nechyběl přípitek. Tento byl první a určitě ne poslední.

Pan Pospíšek, který pečlivě dohlíží na to, aby příprava na jízdu králů byla co nejlepší.

Po představení králů i družiny se už rozjela zábava, nechyběli ani verbíři.

Mezi tančícími jsem si povšíml i hluckého starosty Jana Šimčíka a jeho manželky.

A tady je bývalý místostarosta pan Rybníkář, jeden ze znalců hlucké historie.

To je tanec! Pořádně temperamentní a půvabný - Hlučanka Michaela Hrdinová.

A další dáma. Tato seděla mezi diváky. Určitě by jí to slušelo také při tanci.

Hluk v roce 2008

Červencový termín Dolňáckých slavností v Hluku neznamená, že do léta kultura v Hluku spí a vypukne až s příchodem slavností. Naopak, Hlučané i návštěvníci Hluku už mohli být i letos svědkem řady zajímavých „akcí“. Podívejte se na přehled některých z nich.

Košť slivovice.

Foto: RB

První svatě přijímání.

Foto: RB

Fašank.

Foto: RB

Příprava na jízdu králů, vázání růží.

Foto: RB

Kosecké zpívání.

Foto: Martin Sekanina

Krojovaná přehlídka.

Foto: Martin Sekanina

Pravidelné setkávání seniorů.

Foto: RB

Představení královské družiny.

Foto: RB

Zpívání dětí, ocenění vítězové.

Foto: RB

Podrobný program slavností

Vizitky hluckých souborů

Programové bloky slavností

Program XX. Dolňáckých slavností písní a tanců s jízdou králů a festivalem dechových hudeb (3. 7. – 6. 7. 2008)

Čtvrtek 3. července

18.00

Polní mše svatá u kapličky pod Babíma horama

Pátek 4. července

15.30

Podium v parku u tvrze – vystoupení dětských souborů

Učinkují: domácí Košuláčci, Žarůžek a Hluboček

Hosté: Děcka z Buchlovic, Štěpnička z Veselí, Radost z Trenčína

20.00

Památkové domky - Beseda u cimbálu – hraje CM Dolňácko

20.00

Folklorní večer u tvrze, vystoupení souboru Ondráš, pak Beseda u cimbálu s CM Babica

Sobota 5. července

9.00 – 20.00

Základní škola Hluk - výstava obrazů, výstava historie jízdy králů, výstava harmonik, výstava krojů

9.00

Pavilon ZŠ Hluk - košt vína (Vína pěti kontinentů a celé Moravy, vstup zdarma, hraje CM Dolňácko)

9.00 – 16.00

Památkové domky - Malovaný dvůr, Maléřečky, výstava „Jiný kraj jiný ornament“. Na zahájení hraje Městská posádková hudba „POLAHODA“.

13.00 – 18.00

Prohlídka kostela a kostelní věže

13.30 – 14.30

Stadin TJ - předfestivalový koncert DH Lhoňanka

14.30

Stadion TJ - 37. Slováký festival dechových hudeb, za účasti:

DH Šarovec - Hluk, DH Kosenka - Hluk, DH Žadovjáci -

Žádovice, H Záhorienka – Stupava, Slovensko, DH Boršičanka

A. Koníčka, DH Fryštácká Javořina - Zlín,

na závěr společný monstrikonzert všech účinkujících kapel (festival moderuje paní Alena Rapáčová)

17.00

Farská zahrada – Folklorní soubor JAHODNÁ z Košic

20.00	Podium v parku u tvrze - ZPÍVÁNÍ - účinkují Mužské sbory z Hluku, Vacenovic, Nedakonic, Čejkovic, Lanžhota a Mužský sbor z Holandska- DE BERKENHOF ZANGERS, Lucka Rybníkářová, Radim Vojtek, CM ZUŠ Hluk a CM BABICA
20.00	Sportovní hala - taneční zábava s DH ŠAROVEC a CM HARAFICA
Neděle 6. července	
7.00	Budíček DH ŠAROVEC a DH KOSENKA
7.30	Kostel sv. Vavřince – ranní mše svatá
8.30	Žádání o povolení k jízdě u rodičů krále
9.00	Žádání o povolení k jízdě u starosty města, jízda po městě
9.00 – 12.00	Pavilon ZŠ - košt vína
9.00 – 18.00	ZŠ Hluk – výstavy: výstava obrazů, historie Dolňáckých slavností, výstava harmonik, výstava krojů
9.00 - 17.00	Památkové domky: výstava „Jiný kraj, jiný ornament“
10.30	Podium v parku u tvrze - ukázky verbuňků – 40 verbířů z celého Slovácka, doprovází CM BABICA
13.30	Od pohostinství „U Nemravů“ slavnostní průvod folklorních skupin, krojovaného Hluku a jízdy králů na stadion TJ
15.00	Stadion TJ – hlavní pořad Dolňáckých slavností s účinkujícími: Domácí soubory: Dolňácko, Klebetnice, Mužský sbor, CM Babica, Dětské soubory Košuláčci, Žarůžek, Hluboček Hosté: Háječek – Ostrožská Lhota, Handrlák – Kunovice, Jahodná – Košice, Olšava - Uherský Brod, Pentla - Boršice u Buchlovic, Radošov – Veselí nad Moravou, Rusava – Bystřice pod Hostýnem, Velička – Velká nad Veličkou, soubor Vlčnovjan- Vlčnov
19.00	Podium v parku u tvrze – koncert DH

Prosba pořadatelů:

Prosíme krojované Hlučany, kteří půjdou v nedělním odpoledním průvodu, aby se po příchodu na stadion shromáždili kolem pódia. Rádi bychom vytvořili poprvé v historii fotografii všech krojovaných. Na pódiu budou zpočátku vystupovat hlucké folklorní soubory, čímž vznikne živý obraz folklorní současnosti Hluku.

Hlavní bloky programu

Polní mše svatá (čtvrtek)

Dětské folklorní odpoledne (pátek)

CM Dolňácko na Památkových domcích (pátek)

Soubor Ondráš u tvrze (pátek)

Výstavy v základní škole (sobota, neděle)

Lidový ornament (sobota, neděle)

Košť vína (sobota, neděle)

Slovácký festival dechových hudeb (sobota)

Slovenský večer ve Farské zahradě (sobota)

Jízda králů (neděle)

Přehlídka verbuňku (neděle)

Průvod městem (neděle)

Hlavní program na hřišti (neděle)

O unikátní "královské sbírce"

Pokud vás zajímá jízda králů a chcete se podívat na všechny krále nebo jednotlivé ročníky jízdy králů, mám pro vás zaručený tip – manželé Uhlířovi.

Právě u nich najdete jedinou sbírku všech známých ročníků jízdy králů s řadou fotografií, včetně fotografií mnoha králů. A vsadím se, že velmi rádi a vášnivě budou s vámi o této slavné tradici diskutovat, informací totiž mají na mnohahodinové povídání.

„Už dávno jsem si říkal, že až budu v důchodu, tak se pokusím všechny ročníky jízdy králů sesbírat,“ říká František Uhlíř, který se podle svých slov motá kolem jízdy od roku 1960 – tehdy seděl přímo na koni, a od té doby nechybí jako jeden z pomocníků, kteří jdou v krojích po Hluku poblíž jezdců a hlídají, aby všechno probíhalo bez jakýchkoliv problémů. Základ jeho sbírky tvořily vlastní fotografie. Poté začal obcházet všechny fotografy, o kterých věděl, že jízdu králů fotili. Tak získal další fotografie,

ale pořád byl ještě na začátku. „Dva roky jsem chodil po lidech, sbíral další fotky a ze všeho nejvíc jsem se jich vyptával, co konkrétně o jízdě králů vědí, včetně toho, kdo kdy jezdil,“ vysvětluje.

Pomoc rodiny

Bez manželky a dětí by ale sbírka nevznikla. Syn pomáhal především se skenováním jednotlivých vypůjčených fotek, nad kterými poté manželé Uhlířovi seděli a dlouhé hodiny vedli debaty. Hodně pomohla také dcera Jitka, zejména s vytvářením jednotlivých „nástěnek“ s fotkami.

„Doslova s lupou jsme procházeli jednu fotku za druhou a snažili se například zjistit, kdo je na fotkách nebo o který ročník jízdy králů mohlo jít. Porovnávali jsme sedla koní,

omašlení, každý detail, který na fotce byl, třeba vyšívání košile některého z jezdců,“ podotýká manželka Helena. „Byla to opravdu mravenčí práce,“ dodává manžel.

První snímek z roku 1910

Rodině Uhlířů se tak podařilo sestavit ojedinělý přehled fotografií mnoha hluckých králů, z nichž ten první – veřejně doložitelný – jel jízdu v roce 1919 a jmenoval se Jan Janků.

Kromě toho ale mají Uhlířovi také řadu panelů podle jednotlivých ročníků, včetně fotografií a jmen králů a pážat. První fotografie je z roku 1910, jsou na ní odvedenci, kteří v tento rok jízdu králů jeli.

Práce na sbírce ale vlastně nikdy nekončí. Uhlířovi doplňují do bohaté mozaiky hlucké historie další kamínky, nad slavnou tradicí neustále zůstává řada otazníků.

A mimochodem, právě ze sbírky manželů Uhlířových pochází naprostá většina historických fotografií, které najdete v tomto mimořádném čísle Hluckých novin.

RB

František Uhlíř se točí kolem jízdy králů téměř padesát let

Vyvolávky jízdy králů před šedesáti lety

Vyvolávky jezdců královské družiny patří k tomu nejzajímavějšímu na jízdě králů. Přečtěte si, jaké vyvolávky zněly z úst jezdců ve čtyřicátých letech minulého století. Jelikož se Hlučané živili převážně zemědělstvím, byly vyvolávky zaměřené především na toto téma. Všichni se většinou dobře znali a měli k sobě blíž, vyvolávky proto brali jako pobavení. Nejdříve zazněla základní vyvolávka: „Hýlom, hýlom, počůvajte, horní, dolní, domácí aj přespólní, co vám budu povídati o svatodušním pondělí.“

A k ní už jezdcí přidávali další, podle situace i podle toho, koho se týkaly:

1. Na hluckém náměstí je pěkný kostelík, a v něm nám kážú naši dobrý farář Černík, oni lidské srdce velice dobře znajú, a všeci lidé ich velice rádi mají.

2. Nad týmto domečkem sluněčko svítí, že tomuto strýcovi roste na poli enom kvítí.

3. Kolem tohoto domu pobíhá malá srnka, že tomuto strýcovi uschla na Babí hoře každá druhá trnka.

4. Před týmto domečkem usychá tráva, že sa jim nad ránem otelila kráva, oni sa divili velice, lebo byli aj s tetkú od večera na muzice.

5. Před týmto domečkem je na vozy zlámané oje, že tomuto strýcovi nechcú táhat koně.

6. Tento strýc mají na mlatevni cepy, že mají velice zarostené dvě měrice řepy.

7. Před týmto domečkem je kolo z voza, že téjto tetičce zdechla koza.

8. Na tomto místě můj koníček řehce, že tomuto ševcovi dratva šít nechce.

9. Na horním konci mají lidé sklěpky, že tejto tetce nechcú nést slěpky, divily by sa velice, kdyby věděly, že ich Janek sbírá a prodává, aby měl peníze k muzice.

10. Tento strýc mají na lúce vysokú trávu, protože jezdijú s koněm a s krávú, kůň a kráva to je zpráva, kůň nechce tahnút a kráva málo mléka dává, ale strýc sa chválili ve Staré hoře, jak mají dobrou krávu a jak kůň dobře oře.

11. Na tomto mlýně volá kučka kuku, že tento mlynář mele pěknú múku.

12. Před túto kovárnu větříček duje, že tento kovář dobře koně kuje.

13. Tady nám slunko svítí do tváře, v tomto domě máme velice dobrého mistra koláře.

14. Před týmto domem létá vrana, tento strýc sa chválili, jakého dělajú doma pána, místo do hospody zašli k muzice, a do kola

brali klukom děvčice, tetka pro nich došly jak dračice a doma řádili velice, že létaly aj hrnce z police.

15. Před týmto domečkem mají pěknú trávu, že tento strýc prodali na trhu krávu, oni dobré srdce mají, jistě nám na krála nějaké peníze dajú.

16. Na hluckém náměstí mladí muzikanti hrajú, že manželé Kottačkovi sa velice rádi mají.

17. Před týmto domečkem rostú růže plané, že tu mají děvčice jak malované.

18. U Šimků v zahrádce roste velká dyňa, že jejich tetička sú veliká hospodyňa, velice sa dobře mají a na krála nám něco dajú.

19. Na tomto domečku mají modré obrovnání, že tu mají děvčicu k pohledání.

20. Naším koníčkem hřívý vlajú, že tito susedé sa co chvíla hádávají, u plotu mají roždí otěpky, a proto jim k susedom přeletujú slěpky.

F.U.

Hlucký kroj

Hluk letos zažil dvě velkolepé krojové přehlídky. Rádi bychom se k nim vrátili právě touto barevnou čtyřstranou, která je zároveň holdem všem, kteří o kroje pečovali v minulosti a pečují nyní.

Následující text manželů Marie a Josefa Lekešových vychází z komentáře, který provázel právě obě krojové přehlídky. Ty byly sestaveny tak, aby zobrazovaly život místních lidí od narození až do pozdního stáří.

Narození dítěte

V dřívějších dobách se děti rodily doma, nikoli v porodnici. Úkolem kmotrů bylo do pěti dnů po porodu přinést dítě do kostela pokřtít. Tento termín byl stanoven proto, aby dítě v případě vážného onemocnění nezemřelo jako pohan. Mohlo se také stát, že sama rodička svůj porod nepřžila. Proto křest a další péče o dítě i matku byla velmi zodpovědná úloha kmotrů. Kmotři nesli dítě ke křtu v „parádním kroji“, tedy slavnostním.

Rodička do uplynutí šestinedělí nemohla vycházet z domu, a proto se křest stal záležitostí kmotrů, kteří tak poskytli záruku křesťanské výchovy dítěte. Matka sama s dítětem šla poprvé po porodu do kostela až po šestinedělí. To byl takzvaný úvod. Rodička sama šla s dítětem do kostela v parádním ženském kroji s takzvanou úvodnicí.

Předškolní děti

Malé děti měly stejné oblečení, jak děvčata, tak chlapci. Byly to suknice z pracího materiálu na všední den. V neděli a o svátcích nosili chlapci modré a děvčata růžové suknice z lepšího materiálu.

Školní děti

Děti školního věku nosily jak k prvnímu svatému přijímání, tak na Boží tělo parádní kroje dětské. Děvčata nosila rukávce, kordulku, obojek, fěrtůšek s kaničkami, spodničky, fěrtoch a na hlavě věneček. Chlapci nosili bílé kalhoty, černé gumáky, vyšivanou košili a černou vyšivanou zástěru. Na hlavě měli černý širáček s pérky.

Svobodné dívky

Pokud nešlo o mimořádné události světského nebo náboženského života, nosily dívky jupku, fěrtušek, šorec a „štrápkový“ šáteček. Při biřmování, o svatbách a o hodech nosily dívky kroj parádní, tzn. škrobené spodničky, delínové fěrtušky různých barev, později fěrtušky brokátové, rukávce a na hlavě červený turecký šátek uvázaný na tzv. „ušničky“, nebo místo šátku pentlení.

Svobodní chlápci-šohaji

Jejich slavnostní kroj obsahoval soukenné nohavice, vysoké kožené boty, vyšívanou košili, kordulu, beranici s kytkou a kosárkama. Jinou variantou byly bílé plátěné „gatě“ (kalhoty), vyšívaná zástěra, vyšívaná košile a na hlavě černý klobouk s kosárkama. Odvedenci, tzv. „regrúti“, nosili nohavice, vysoké boty, vyšívanou košili, soukenný kabát a na hlavě černý klobouk s pavími péry. Neodvedení měli navíc na kabátě připnutou dřevěnou vařečku s mašlí.

Nevěsta

Svatba byla záležitostí celé rodiny. Veškerou výbavu na svatbu i do manželství si nevěsta připravovala už několik let předem. Šití a vyšívání bylo náplní práce v zimním období. Nevěsta musela mít svůj vlastní, zcela nový kroj. Kroj nevěsty měl tzv. „čepení“ na hlavu, parádní rukávce, obojek, tři spodnice, „fěrtoch“, fěrtušek a vysoké kožené boty. V průběhu let se kroj nevěsty měnil. Například fěrtušky byly „tůlové“ bílé, atlasové bílé, brokátové bílé nebo bílé delínové a v poslední době přinesla doba bílý ornát.

Svatba

Ženich

Ženichův kroj je parádní, stejný jako kroj šohajů. Má do dnešní doby stejnou skladbu, pouze motivy výšivek na košili se v průběhu doby měnily. Družky a družbé měli kroj ve stejné podobě jako nevěsta a ženich, sladěné do druhů i barev.

Vdané ženy

Aby se vdaná žena odlišila od svobodných, nosila místo rukávců plyšovou jupku, „lajbl“ a v zimním období „kacabaju“. Vdané ženy nosily fěrtůšky v tmavších barvách. Příklad odlišnosti oblečení vdané ženy:

- a) na hlavě „ušničky“, pak obojek, lajbl a fěrtůšek ze štofu „pruhakvět“,
- b) červená plyšová jupka, žlutý delín, na hlavě kašmírový „štrápkový“ šátek,
- c) kacabaja, zelený delín, plyšový šátek.

Ženatí muži

Dříve se kroj ženatých mužů odlišoval od kroje svobodných tím, že nohavice byly bez výšivek, gatě i kabát byly soukenné, košile byla s červeným kvítečkem, v létě černý širák. V zimě se nosila na hlavě baranice, dále lajbl nebo halena. Dnes se ženáci často oblékají stejně jako svobodní.

Baběňky

Na oblékání našich babiček i dědečků byla znát již větší skromnost oproti oblékání mladých, kteří byli na krásu a lesk svátečních krojů daleko náročnější. Máme jistě v paměti, jak naše „baběňky“ choďovaly v pracovní den čistě, ale skromně oblékané. Do kostela nosily v létě „harasové“ fěrtůšky s úzkými kaničkami, měkký šorec, na kterém se dalo sedět, dále jupky vlastníma rukama vyšívané, obojek a vlastnoručně uvázané ušničky. V chladnějším období si přes sebe přehodily vlnák. Nosily vysoké kožené boty. Protože dříve nebyvaly deštníky, nosily baběňky pro případ deště vlastnoručně vyšívané prací plachetky, tzv. „lantůšky“, které nosily přehozené přes ruku. Těmi se pak přes hlavu přikrývaly, aby jim nezmokl nejen na hlavě uvázaný šátek (ušničky), ale ani celý kroj. V zimě nosily tmavé fěrtůšky bez kaniček, tmavé barchetové jupky, kožuch bílé barvy, vlnáček v barvě hnědé, černé či bílé - uvázané okolo krku. Obuté byly do černých vysokých plstěných botů („filčáků“).

Dědáci

Dědáci chodili obvykle v černých manžestrových kalhotách, bílé košili a modré zástěře. Do kostela vzali opět tmavé kalhoty, bílou košili se sámečky nebo s červeným kvítečkem. Kabát měli soukenný, vysoké kožené boty nebo šněrovací střevíce. Na hlavě nosili černý „širák“. V zimě nosili hnědý kožich, na hlavě beranici a na nohou plstěné „filčáky“.

Než královská družina vyjede do ulic...

Než královská družina v čele s králem vyjede do ulic Hluku, předchází tomu dlouhé měsíce příprav. Kromě mnoha organizačních věcí je nutné dát dohromady především samotnou družinu, jejíž základ tvoří osmnáctiletí mládenci. Účast je dobrovolná, záleží na mládencích, případně na jejich rodinách, kdo se rozhodne ve slavné tradici pokračovat.

Letošní rok patří k těm početně největším, na koně usedne téměř třicet kluků, mezi kterými bude středem pozornosti samotný král - dvanáctiletý Lukáš Šimčík.

Družina jede za králem

V den jízdy králů, tedy v neděli ráno, si každý jezdec přivede domů koně, kterého mu rodina a známí pomohou omašlit. Přes koně dají bílou plachtu a začnou ho zdobit papírovými růžemi a mašlemi, do hřívky mu vplétají slovácké pentle nebo také papírové růže a mašle. Ohlávku ozdobí upleteným barvínkem nebo krušpánkem a malými bílými růžičkami, na prsa koni přivážou srdce polepené barevnými papírky a uprostřed s malým zrcátkem, na krk umístí zvonek.

Celé zdobení vychází z dlouhé tradice, která „velí“ šetřit s mašlemi i růžemi. Hluk si zakládá na tom, že kůň není pod papírem ukryt, a může tak vyniknout jeho krása i krása jezdce. Jezdec si oblékne sváteční kroj s beranicí, na které má vonici s péráma, do holínky si zastrčí tyčku s papírem.

Královská družina se setká kolem osmé hodiny ráno před tvrzí, odkud se vydá žádat rodiče krále o jejich syna. Dům bývá ozdoben červenými šátky, kterým se říká turecké a které - jinak uvázané - slouží jako pokrýv-

ka hlavy krojované ženy. Když družina přijede kolem půl deváté před královský dům, jeden z jezdců se obrátí na rodiče krále.

Za zvuků písně „Už mně koně vyvádějí“ vyvedou rodiče krále na koni před dům a připnou ho mezi pážata, která se od něj nesmí po celou dobu hnout ani na krok. Není větší ostudy, než si nechat ukrást krále.

horní, dolní, domácí aj přespolní, co vám budu povídati o této slavnosti neděli...“ začíná jeho volání.

Jezdci začínají vyvolávat

Královská družina se dává do pohybu, postupně projde celým městem. Krále chrání tři jezdci vpředu, tři jezdci vzadu a na každé straně pá-

Otec nynějšího krále Radek Šimčík jel jízdu králů několikrát. Letos bude doma čekat až královská družina přijede k jeho domu žádat o povolení odvést si jeho syna.

Starostovo povolení

Král a pážata jsou v ženském kroji s čepením, král má přes obličej pentle, pážata po boku šavli na obranu krále. Celá družina i s králem se vydá ke starostovi na městský úřad žádat ho o povolení jízdy. Než toto povolení vydá, neměly by se ozývat žádné vyvolávky. U městského úřadu požádá kolem deváté hodiny jezdec o povolení a vzápětí uslyší starostovo povolení.

Starosta dá následně králi do úst růžičku jako symbol mlčení, aby se neprozradil. Samotná jízda králů může začít, první si bere slovo hlavní vyvolávač: „Hýlom, hýlom, počúvajte,

žete jeden jezdec. Během jízdy znějí od jezdců vyvolávky, záleží na šikovnosti každého z členů družiny, jak mu vyvolávky jdou a kolik peněz se mu podaří vybrat. Jízda králů nakonec směřuje ke stadionu, kde se kolem půl třetí zařadí do čela průvodu, ve kterém můžete vidět stovky krojovaných Hlučanů.

Po příchodu na stadion zahájí družina ve tři hodiny několika vyvolávkami odpolední folklorní pořad a poté odjede vrátit krále rodičům. Začíná večer, který pro mnohé členy královské družiny končí až ráno.

FU, RB

Královská družina

Lukáš Šimčík, hlucký král 2008

Josef Kotačka

Radek Píštěk

Roman Filípek

Adam Háj

Lukáš Bachan

Michal Burián

Michal Polášek

Ondřej Kotačka

Jiří Kostelanský

Tomáš Pospíšek

Vít Pospíšek

Roman Zmrzlík

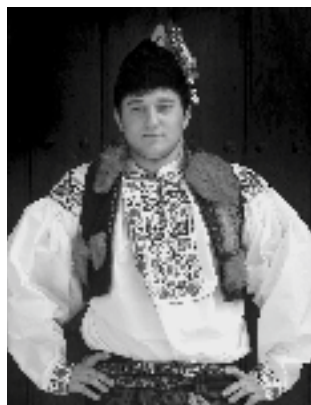

2008

Petr Hanáček

Petr Dufka

Pavel Dufka

Jan Gál

Mirek Šuránek

Martin Deyl

Jakub Kuchař

Jan Prajza

Vít Kohutič

Jakub Remeň

Jaroslav Žandovský

Šimon Vodárek

Roman Bartoš

Jakub Kročil

Letošní jízdu králů jede 28 kluků, kteří budou chránit krále. Na fotografiích chybějí Petr Šimčík a Jan Horčíka.

Foto: Matin Sekanina (www.sempress.cz)

Hlavní nedělní pořad na stadionu

Nedělní pořad na stadionu začne tradičně projetím jízdy králů, vyvo-lávkami a znělkou slavností Na tej hluckej věži v podání dechové hud-by.

Samotný hlavní pořad, který budou provázet Michaela Hrdinová a Ivo Mitáček, má tři části.

První obraz je věnován domácím. Za doprovodu CM Babica zazpívá Mužský sbor, zatancují Klebetnice a soubor Dolňácko. Nádhernou ku-lisou budou krojovaní lidé z Hluku a starobylá tvrz. Za dvacet ročníků slavností se v Hluku představila většina souborů Dolňácka z různých měst a vesnic.

Proto druhý obraz, který je věnován uherskohradištskému Dolňácku, zahájí krojová přehlídka zástupců souborů, vesnic a měst v krojích svátečních, obřadních, všedních, pracovních, dětských, např. svatební pár ze Spytihněvi, hodové právo z Babic, jízda králů z Vlčnova, svá-teční kroj z Topolné, kroje ze sou-sedních vesnic. Z velkého počtu souborů tohoto regionu se představí Háječek, Vlčnovjan, Handrlák, Penta a Radošov. Ve světě globalizace je potřeba udržet si svoji identitu, svoje písně, hudbu, kroje, řeč. Proto se na celém světě pořádají festivaly, na kterých jednotlivé země předvádí své bohatství.

Ve třetím obraze hostů z jiných regi-onů bude velkým potěšením sledovat vystoupení Olšavy z Uherského Brodu, Veličky z Horňácka, Rusavy z Bystřice pod Hostýnem a Jahodné ze Slovenska. O tom, že hodnoty li-dové kultury na Dolňácku nezapadnou, nás v závěru pořadu přesvědčí děti z Hluku.

Jana Polášková

Dětské folklorní odpoledne

Podruhé v historii budou moci ná-vštěvníci Dolňáckých slavností vidět samostatný dětský program. Usku-teční se v pátek od 15.30 hodin, a to u tvrze.

Diváci uvidí a uslyší všechny tři hlucké dětské soubory, ke kterým se přidají ještě tři hostující soubory. Do Hluku přijedou děti z Veselí nad Moravou, z Buchlovic i ze Slovenska - z Trenčína.

Pokud jde o hlucké děti, ty stále čas-těji vystupují nejen doma, ale také na různých festivalech. Právě na nich se setkaly s dětmi ze souborů, které pozvaly na Dolňácké slavnosti. Děcka z Buchlovic známe už dlouho, v poslední době se setkáváme i s Veselany.

Děti bude doprovázet několik cim-bálových muzik, hlucké soubory doprovodí CM Pramének a CM při ZUŠ Hluk, hosté si přivezou vlastní muziku.

„Věřím, že diváci uvidí zajímavý a pestrý program, vystoupení dětí je vždy bezprostřední a pro diváky přitažlivé,“ avizuje dramaturgyně pořadu Kateřina Říhová, která je zá-roveň primáškou ženské cimbálové muziky Ženičky, zpívá v ženském sboru Klebetnice a patří také k ženám, které vedou hlucké děti.

Pořadem provází paní Marie Le-kešová, která nás svým kouzelným (a kvapem mizícím) hluckým náře-čím převede do dob minulých, kdy se ještě opravdu tloukl mák i vařily trnky.

RB

Verbíři Slovácka u tvrze

Setkání s verbíři patří mezi novinky Dolňáckých slavností. Pořadatelé se rozhodli tímto způsobem podpořit unikátní slovácký tanec verbuňk, který byl sice zařazen na seznam ne-hmotného kulturního dědictví lid-stva UNESCO, ale zároveň mu hrozí postupný zánik.

Pořadatelé se obrátili na Národ-ní ústav lidové kultury ve Strážni-ci s prosbou, zda by verbíři mohli v Hluku vystoupit. Vedoucím ver-bířů je ing. Petr Vozár z Uherského Brodu, který patřil také k nejlepším tanečníkům verbuňku. O programu řekl následující:

„Samotný program ukazuje pro-střednictvím nejlepších verbířů a vítězů verbířské soutěže ve Stráž-nici jednotlivé regionální styly ver-buňku jako sólového mužského tance. V programu jsou zastoupeny regiony Podluží, Horňácko, Kyjov-sko, Strážnicko, Hanácké Slovácko, Uherskohradištsko a Uherskobrod-sko. Postupně byli do programu začlenění také vítězové dětské ver-bířské soutěže z Kunovic. Taneční ukázky jednotlivých regionálních stylů verbuňku jsou doplněny od-borným výkladem pracovníka Ná-rodního ústavu lidové kultury ve Strážnici a dle technických možnos-tí také historickými videonahrávka-mi verbířů.

Cílem představení je nejen přiblížit divákům bohatost, krásu a varia-bilitu verbuňku, ale také inspirovat mladé tanečníky a pomoci tak za-chovat tento fenomén i pro následu-jící generace. Smysl akce doplňuje i skutečnost, že většina účinkujících je současně členy Sboru znalců a lek-torů verbuňku při NÚLK ve Stráž-nici a aktivně působí jako lektoři ve svých regionech při výuce mladých tanečníků verbuňku.“

RB

Výstavy v základní škole

Stejně jako v předešlých letech, budou i tentokrát u příležitosti Dolňáckých slavností instalovány v přízemí nové školy pestré a snad i zajímavé výstavy.

Protože je letošní ročník jubilejní dvacátý, sáhlo se do archivu. Navštěvníci budou mít možnost prohlédnout si plakáty, vstupenky, články, fotografie a mnoho dalších materiálů vztahujících se k hluckým slavnostem minulých let.

Vystavování obrazů hluckých malířů je už tradicí. Tentokrát bychom se jejich prostřednictvím měli vrátit do Hluku, který už dnešní mladá generace nemůže pamatovat.

A protože jízda králů a Dolňácké slavnosti jsou především velkým svátkem krojů, bude výstava z velké části také přehlídkou toho, jak se oblékali naši předkové.

Pro velký úspěch, který zaznamenala při svém prvním uvedení, bude zopakována unikátní výstava, kterou vytvořil Otakar Konečný, bývalý šéf sportovní haly. Ten navštívil majitele akordeonů v Hluku a podařilo se mu shromáždit třináct tahacích harmonik a heligonek. Všechny mají svoji historii a Hlučané budou mít jedinečnou příležitost zavzpomínat na jejich někdejší majitele.

Ve výstavních prostorách bude také možnost zakoupit si starší i nově vydané knížky o Hluku.

Marie Plačková

Setkání s lidovým ornamentem

Lidový ornament byl doposud opomíjenou součástí naší tradiční kultury. Stávala se z něj pouhá dekorace a zapomínalo se na jeho historii, obsahový význam i regionální různorodost.

Hlavním cílem akcí, které probíhají nebo jsou připravovány v památkových domcích v Hluku, je obrátit k malovanému ornamentu více pozornosti široké veřejnosti i odborníků a inspirovat všechny zájemce při jeho tvorbě.

Téměř v každé obci či městě na Slovácku najdeme nějaký ten domek, který slouží jako ukázka místní lidové architektury a tradičního způsobu života.

Památkové domky v Hluku se od podobných objektů poněkud liší. Kromě obvyklých ukázek krojů a zemědělského nářadí se zde totiž nachází jediná expozice malovaného lidového ornamentu na Moravě. Trvalou součástí této expozice jsou ukázky ornamentů provedené podle původních technik přímo v autentickém prostředí domků: kresba v černé kuchyni, malované návraty, vykropovaná podlaha a další.

V průběhu letošních Dolňáckých slavností bude v domcích výstava Jiný kraj, jiný ornament. Na ní budou prostřednictvím fotografií a obrázků ukázány rozdíly malovaných ornamentů v různých regionech Slovácka.

Kromě této výstavy se bude na domcích v sobotu 5. 7. konat setkání tvůrců lidového ornamentu, kteří si zde navzájem vymění zkušenosti a zároveň budou předvádět své umění návštěvníkům.

Vladimír Šácha

Seznam králů

1919 Jan Janků
1940 Stanislav Píštěk
1943 Josef Dohnal
1947 Vavřín Dufka
1948 František Štefaník
1950 Jan Rybníkář
1951 Jan Hájek
1957 Václav Hájek
1958 František Pospíšek
1959 František Pospíšek
1960 Josef Nemrava
1961 Josef Nemrava
1962 Antonín Kadluba
1963 Rostislav Nemrava
1964 Rostislav Nemrava
1964 Stanislav Nemrava
1965 Stanislav Nemrava
1968 Josef Míšek
1970 Václav Píštěk
1973 Antonín Dohnal
1975 Josef Bachan
1978 Petr Pospíšek
1981 Petr Mach
1984 Marek Hrdina
1987 Martin Mořický
1990 Vít Prachař
1993 Miroslav Mitáček
1996 Jiří Galda
1999 Petr Macha
2002 Vít Pospíšek
2005 Marek Rybníkář
2008 Lukáš Šimčík

Tento seznam vychází z ověřených písemných informací či informací pamětníků. Králů bylo podstatně více, vždyť historie jízdy králů sahá v Hluku daleko do dávné minulosti, jenže jména účastníků jízdy se nedochovala.

CM Babica

Cimbálová muzika Babica z Hluku odvozuje svůj název od zdejší Babí hory, což je nedaleká oblast mezi Hlukem a Boršicemi, již se zde v nářečí říká - Babica. Od roku 1997 jsme proto pojmenovali svoji kapelu právě podle tohoto oblíbeného místa.

Přestože kořeny muziky sahají až do roku 1993, její současnou tvář, která je veřejnosti známá v posledních třech letech, tvoří sedm muzikantů: tři jsou z Hluku (bratři Radek a Čeněk Říhovi, basa a violová kontra, a Jenda Mitáček, který hraje na klarinet), dva z Hradiště (primáš Tomáš Zubr a tercáš Vašek Gregor) a dva muzikanti z Brodu (obligát Roman Myšínský a cimbalista Aleš Kapsa).

Složení muziky bylo jakoby ovlivněno samotnou polohou města Hluk, které leží na rozhraní mezi hradištským a brodským Dolňáckem. Tato oblast poskytuje muzice zcela přirozeně bohaté repertoárové zázemí a navíc i možnost rozmanitého výběru písní z jiných regionů, které si vždy velmi ráda zahraje. Dnešní snahou Babice je vytvořit si svůj vlastní charakteristický zvuk právě repertoárovou skladbou a hudebními úpravami.

CM Babica natočila několik CD, vystupuje na nejruznějších akcích, jako jsou tradiční besedy u cimbálu na hlucké tvrzi, koncerty, přehlídky a folklorní festivaly doma i v zahraničí, firemní večírky, svatby a další soukromé akce.

Aleš Kapsa

CM Dolňácko

Vznik kapely lze přiřadit k roku 1966, kdy se - podle slov spisovatele Františka Kožíka - „učitel Josef Polách, housle pod paží, rozhlížel po šikovných mladých muzikantech, aby založil soubor. Našel pro něj i jméno - Dolňácko. Myslel jistě i na to, že by se do jeho chlapců měly vtělit vlastnosti, pro Dolňácko charakteristické: jas povahy, energie, rozvaha i rozhodnost, veselí, zpěvnost.“

A Dolňácko muzicírovalo a hrálo, získávalo zkušenosti. Učilo se na dobrých vzorech, elán překonával překážky a muzika dozrála k samostatnosti. Ovládla široký repertoár lidových písní, které v regionu odedávna zněly. Kapela se stala charakteristická i tvorbou tématicky laděných Večerů lidové písně a poezie, spolupracovala jak s výbornými herci a recitátory, tak i s vynikajícími zpěváky.

Soubor absolvoval celou řadu samostatných koncertů a vystoupení doma i v zahraničí, zúčastňoval se folklorních festivalů, byl doprovodnou muzikou souboru „Naděje“ z Paříže, spolupracoval s Československým rozhlasem a televizí v živém i studiovém nahrávání. Podílel se na hudebním doprovodu seriálu filmů „Slovácko sa nesúdí“, nahrál několik gramofonových a CD

nosičů. CM Dolňácko byla ve své době nadstandartní cimbálovou muzikou a inspirovala i řadu folklorních souborů a osobností dneška. V dnešní době vystupuje sporadicky, ale k folklornímu dění v Hluku nadále neodmyslitelně patří. Pravidelná činnost muziky sice ustala, ale příležitostně se její členové a příznivci setkávají při fašanku, hodech, vinobraní a při besedách u cimbálu na Památkových domech.

CM Základní umělecké školy

Hlucká dětská cimbálová muzika vznikla v roce 2007. Po letech snahy se podařilo sestavit kolektiv, který spojuje společný zájem, kamarádství i nutný zápal pro existenci takového souboru.

Muzika intenzivně zkouší, odhaluje různé způsoby hry, zvyká si na souhru a vzájemný respekt, rozšiřuje repertoár. Je třeba si zvyknout na hru z paměti, nebát se zazpívat, umět improvizovat, ale také obléci se do kroje - to všechno jsou základní předpoklady pro odraz do muzikantského života.

Obsazení muziky tvoří žáci hudebního oboru ZUŠ v Hluku (cimbalistka Lucka Rybníkářová, houslistky Markéta Kvasničková, Katka Hrušťáková, kontráš Radim Vojtek), mnozí jsou již ostřílení sólisté a držitelé různých ocenění za zpěv lidových písní.

Zvládli jsme už řadu vystoupení samostatně i jako doprovodná muzika malých tanečnicků (školní akce, prezentace krojů, Den hudby apod.), další na nás čekají, zejména účinkování v pořadech letošních Dolňáckých

slavností v Hluku, plány jsou pestré. Pomyslný odraz jsme snad zvládli, kam doskočíme, ukáže čas.

František Říha

CM Ženičky

CM Ženičky má ryze ženské složení. Vznikla v září 2001 jako dosud jediná ženská cimbálová muzika na Slovácku.

Primáškou je Kateřina Říhová, uměleckou vedoucí a autorkou většiny hudebních úprav je cimbalistka Marcela Trtková. S muzikou spolupracuje i sólová zpěvačka Anna Marie Rybníkářová.

Ženičky vystupují samostatně nebo s ženským sborem Klebetnice z Hluku a v roce 2004 natočily společně CD s názvem „Už sa ně to stalo“. Považují se za hluckou cimbálovku, byť v Hluku žijí jen dvě jejich členky, ale právě v Hluku mají největší zázemí. Repertoár muziky vychází především z lidových písní uherskohradištského a uherskobrodského Dolňácka, luhačovického Zálesí a moravských Kopanic.

Ženičky upřednostňují spíše koncertní vystoupení, často spolupracují například s Muzeem Jana Amose Komenského v Uherském Brodě, kde hrávají na vernisážích, autorských čteních apod.

„Jsem ráda, když si v dnešní době plné médií, internetu a každodenní honičky najdeme čas, sejdem se na zkoušku a pak si zajdeme třeba na kafe,“ říká pri-

máška Kateřina Říhová. A co považuje za největší ocenění jejich společné práce? „Když o nás někdo napíše v novinách, tak nás to určitě potěší, ale není to smysl naší práce, spíše motivace k další práci. Největší radost nám udělají lidé, kteří za námi přijdou po vystoupení a povzdechnou si, že je to pohladilo po duši,“ přiznává primáška.

Folklorní soubor Dolňácko

Vznik folklorního souboru Dolňácko je spojen se vznikem Dolňáckých slavností v padesátých letech minulého století. Od té doby se v něm vystřídalo několik generací tanečníků a zpěváků, kteří se velkou měrou zasloužili o zachování a předání naší tradiční kultury až do dnešních dnů. V posledních letech se soubor scházel nepravidelně, ale jeho členové se aktivně účastnili všech folklorních akcí v Hluku (fašanky, krojovaná šlahačka, Dolňácké slavnosti, hody, vinobraní, besedy u cimbálu apod.). FS Dolňácko reprezentoval Hluk na vystoupeních i na jiných místech Slovácka (MFF Strážnice, vinobraní v Uherském Hradišti, Jízda králů ve Vlčnově), a malá skupinka tanečníků se zúčastnila i zahraničního vystoupení ve Walesu. V současné době tančí v Dolňácku 12 párů, které se pod vedením Stanislava Mikuláščíka schází už od února každou neděli na tvrzi a nacvičují pásmo, které předvedou na hlavním programu letošních Dolňáckých slavností. Oba vedoucí jsou zkušení

tanečníci ze souboru Old Star Hradišťan a díky nim se můžou diváci těšit na zajímavé vystoupení.

Vladimír Šácha

CM Pramének

Cimbálová muzika Pramének nepatří sice mezi domácí hluké soubory, ale s Hlukem je úzce spjata. A to nejen díky tomu, že ji vede Hlučan František Říha, ale také proto, že tato cimbálová muzika často s hlukými soubory vystupuje. A představí se také na letošních Dolňáckých slavnostech.

CM Pramének pracuje při Základní umělecké škole v Uherském Ostrohu již 17 let. Dnešní obsazení je už její třetí generací. Má bohaté zkušenosti s muzikantským životem. Vystupovala na různých folklorních festivalech - MFF Strážnice, dětský MFF Kunovské léto, Dolňácké slavnosti v Hluku, Jízda králů ve Vlčnově, pravidelně vítá návštěvníky Filmového festivalu pro děti a mládež ve Zlíně. Muzika čerpá repertoár z oblasti Dolňácka, Kopanic, ráda si zahraje i písničky z jiných regionů. V úpravách využívá výborného zpěvu všech děvčat i kluků z muziky, co je hlavní tvář jejího repertoáru. V roce 2006 se proboujela do ústředního kola soutěže ZU, kde získala 1. místo.

K patnáctému výročí trvání muzika vydala profilové CD a zpěvník s názvem Červené jablučko. Reprezentovala i v zahraničí - Německu, Bulharsku, Polsku, Slovensku, nedávno se vrátila z festivalu v Itálii. Na různých akcích

ji můžete vidět doprovázet dětský folklorní soubor Děcka z Kunovic, se kterým často vystupuje. Představila se v pořadech České televize (Folklorika, Sama doma), posluchačům Českého rozhlasu občas zahraje ukázky ze svého repertoáru v okénku folklorního vysílání. Přímáškou muziky je Anna Surá, muziku vede František Říha.

Městská posádková hudba Polahoda

Tato poněkud neobvyklá dechová hudba, složená takřka výhradně z lidí kolem hlucké radnice, vznikla 6. prosince 2005.

„V tento den byla v hrozném nečase slavnostně otevřena cyklistická stezka Ostrožská Lhota–Hluk. Polahoda zde měla premiérové vystoupení a tentýž den ještě hrála i na pohřbu,“ vzpomíná zakladatel dechovky František Rybníkář, který byl v minulosti místostarostou Hluku. Pokud jde o složení muziky, je v ní starosta Hluku Jan Šimčík, místostarosta Miroslav Jelének, městský strážník Antonín Bachan, řidiči Antonín Huráb a František Kuchař a nakonec Vít Hráček, který pracuje na městské tvrzi. Zakladatel František Rybníkář vypracoval stanovy, ve kterých jsou některé pozoruhodné body. Například: „Polahoda je dobrovolným sdružením amatérských muzikantů - mužů. Ženský element je nežádoucí, neladí a mudruje... Zkoušky hudby se konají dle počtu hudebních produkcí. Za zkoušku lze považovat i hru na pohřbu mimo harmonikáře.“

Jak lze vidět i z těchto útržků, Polahoda sdružuje sku-

pinku muzikantů, kteří hrají ze všeho nejvíce pro radost, aniž by měli nějaké vysoké cíle. I když kdoví - takové hraní pro radost je možná víc než cokoliv jiného.

Mužský sbor

Zpívání patří neodmyslitelně k historii Hluku, organizovanou podobu ale získalo kolem roku 1970, kdy vzniká mužský sbor. Mimochodem šlo o jeden z prvních mužských sborů na Slovácku. V začátcích šestičlenný sbor se postupně rozrůstal až do dnešní velikosti, kdy jej tvoří čtrnáct až šestnáct zpěváků. Sbor postupně stárne, dva jeho členové oslavili sedmdesát let, další dva se k tomu chystají letos a na další dva to čeká napřesrok.

„Naše činnost je už tak nějak naprogramována akcemi, které pravidelně pořádáme nebo na které jsme zváni jinými pořadateli,“ říká člen sboru ing. Ladislav Soviš a jmenuje například setkávání hluckých seniorů na tvrzi. „Je i několik akcí mimo Hluk, na kterých nemůžeme každoročně chybět, jako je třeba sečení trávy v Buchlovicích a Ostrožské Lhotě, košty slivovic a předvánoční koledování u našich spřátelených sborů,“ pokračuje v povídání pan Soviš.

Ovšem zdaleka ne všechna zpívání mají oficiálnější podobu. „Když se nám zdá, že máme už moc volna, sejďeme se na Babí hoře u chaty Franty Hájkového, nebo u někoho z nás. Naposledy to bylo u Libosvárů v hum-

ně u grilu,“ upozorňuje. Zároveň má jen slova chvály pro hlucké ženy, které připravují vynikající škvareninu a škvarky pro červnová kosecká zpívání u hlucké tvrze. „Připomenout si naše staré zvyky, zaniklé nebo zanikající práce, zazpívat si ty naše lidové písničky, pobavit sebe, ale i ostatní, kteří jsou ochotni naladit se na stejnou notu, to je naše krédo, náš skromný cíl,“ vysvětluje smysl setkávání mužského sboru Ladislav Soviš.

Košuláčci, Žarůžek, Hluboček

V minulých letech existoval v Hluku dětský folklorní soubor Zpívání s Katkou, od roku 1998 se pod vedením Kateřiny Říhové a Marie Králíkové scházely děti ze školky, k nimž brzy přibývaly i starší děti. Protože dětí bylo mnoho, vznikl pod vedením paní učitelky Michaely Hrdinové soubor při Základní škole v Hluku.

V současné době navštěvuje dětské folklorní soubory v Hluku kolem sedmdesát dětí. Jsou rozděleny podle věku do tří skupin, názvy souborů dostaly za úkol samotné děti.

Z mnoha návrhů se vyklubaly soubory Košuláčci (dětí předškolního věku), Žarůžek (první stupeň základní školy) a Hluboček (druhý stupeň).

„Soubory se pravidelně každý týden scházejí a především ti nejstarší také vystupují. Pokud jde o ty nejmenší, probíhají zkoušky většinou formou her, i když se samozřejmě snažíme děti naučit hodně slováckých písniček. Starší zaměřujeme více na tanec a nejstarší především tancují a učí se písničky,“ vysvětluje vedoucí s tím, že s nejstaršími chtějí vyjízďet na různé festivaly.

„Hlavně bychom ale chtěli v dětech vypěstovat vztah k lidové písničce a tradici, aby například v dospělosti navštěvovaly besedy u cimbálu a tady v Hluku to žilo,“ podotýká Michaela Hrdinová, která vede Hluboček.

Pokud jde o jména těch, díky kterým hlucké děti získávají vztah k muzice a pohybu, tady jsou: Košuláčci - Zuzana Poláková, Jana Mahdalová a Martina Braunerová. Žarůžek - Kateřina Říhová a Marie Králíková. Hluboček - Michaela Hrdinová a Simona Uhříčková.

Ženský sbor Klebetnice

“Klebetnice, klebetnice, posadajte do světnice, piglujte a rychtujte, klebetom pokoj dajte.”

To je úryvek jedné z písní, které tvoří repertoár ženského sboru Klebetnice z Hluku. Vznikl v září 2001 a v současnosti má patnáct stálých členek. Vedoucí souboru je Kateřina Říhová, která je zároveň i primáškou CM Ženičky, z čehož pramení vzájemná spolupráce obou souborů. Klebetnice byly mimo jiné v roce 2005 a 2007 nominovány na folklorního Foscara v kategorii vokální soubor. Účastní se také různých folklorních akcí a festivalů, například Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici, festivalu ve Frýdku-Místku, Kopaničářských slavností na Javořině nebo jízdy králů v Hluku, Kunovicích a Vlčnově. Soubor také rád spolupracuje s Folklorním sdružením Kunovjan, společně vystupují na Festivalu ve Valašském Meziříčí, v Rožnově pod Radhoštěm nebo Štěpánských besedách u cimbálu v Uherském Hradišti.

O tom, že folklór se stal nedílnou součástí jejich života svědčí nejlépe to, že téměř všechny jejich děti chodí do dětských folklorních souborů.

DH Šarovec

Tato vynikající slovácká krojovaná kapela, vítěz soutěží Zlatá křídlovka 2006 a Slovácká křídlovka 2006, je především parta mladých muzikantů, kteří si svým temperamentem a veselím získávají srdce mnoha posluchačů u nás i v zahraničí.

Stejně jako hrdina zdejšího lidu z díla Františka Kožíka - Na dolinách svítá bojoval šavlí, kapela Šarovec bojuje muzikou a písničkou. Mává zlatou šavlí nad celou zemí, šavlí, která nestíná hlavy, ale dobývá srdce.

Šarovec koncertuje pravidelně v Nizozemí, Německu a Rakousku, hraje na festivalech, plesech, na tanečních i hodových zábavách a vánočních koncertech. Tato mladá kapela se má čile k životu. A jak se zdá, ani v budoucnu nebudou platit trochu posměšná slova, že „v Huku puku buben!“

Kapelník Josef Žajdlík

DH Kosenka

Mladý dechový orchestr Kosenka při Domu dětí a mládeže v Hluku není třeba domácímu publiku nějak zvlášť představovat. Na Slováckém festivalu dechových hudeb v Hluku bude již po desáté, a její příznivci ji znají i z tradičních vánočních koncertů, májových podvečerníků a jiných pravidelných akcí.

Za jedenáctiletou činnost má za sebou úctyhodnou řadu vystoupení. Mezi nejvýznamnější patří čtrnáctidenní turné po Jihoafrické republice – Kapské město, dvakrát festival v nizozemském Beringe, třikrát Bambiriáda v Praze, dále festivaly v Šardicích, Maňasovy Sehradice, Valdaufův festival v Trhových Svinech, Banská Bystrica, Nemšová, Drietoma, Slavnosti vína v Uherském Hradišti a další. Do současné doby nahrála Kosenka dva zvukové nosiče CD - jeden s názvem

Dárek a druhý s vánoční tematikou - Vánoční ticho. Mladý orchestr prochází taky generačními změnami. Ti nejstarší dnes vedou dechový orchestr Šarovec. Nyní se Kosenka spolu s mažoretkami z DDM Hluk připravuje

na mezinárodní festival tance, hudby a folkloru, který se uskuteční letos v srpnu v tureckém Izmiru. Zakladatelem a vedoucím Kosenky je Stanislav Vavřínek.

O smyslu jedné tradice

To je změna! Když se kluci, kteří měli jet jízdu králů, poprvé setkali ještě v zimě, nejvíce ze všeho si stěžovali na brzké vstávání – mimochodem, mysleli tím nedělní desátou hodinu.

Během několika měsíců ale bylo možné pozorovat, co dávná tradice může dát i dnešním mladíkům. Stačilo se na ně podívat v červnu, jen několik dní před „ostrým“ zahájením jízdy králů.

Nedělní dopoledne pilovali na tvrzi vyvolávky a odpoledne se už točili kolem koní. Vyvážení hnoje, hřebelcování koní, jízdy, plavení koní v rybníku. Činnosti, které by naprostá většina z nich nikdy nepoznala, nebýt právě královské tradice.

Pokud si lámeme hlavu nad tím, jestli má pro dnešní generaci smysl pokračovat například v jízdě králů, jedna z možných odpovědí se nám nabízí právě tady.

RB

Foto: RB

O hlucké pohostinnosti

Vzpomínka na rok 1984, kdy přijeli do Hluku filmaři

Naše vzpomínka se týká Dolňáckých slavnostech v roce 1984, kdy byl králem 14 letý Marek Hrdina, syn dnes už zemřelého Antonína Hrdiny, který byl často titulovaný také jako „starosta náměstí“. Rodina Hrdinova bydlela totiž v č. 146 na náměstí hned vedle „Obecní hospody“, naproti fary. Poslechněme si vzpomínání sestry tehdejšího krále Jany Mahdalové – rozené Hrdinové, co vše se odehrálo před touto jízdou králů:

Od dětství chtěl být králem

Marek už jako malý chlapec měl moc rád a stále obdivoval koně. Pořád po rodičích chtěl, aby mu nějakého koně koupili.

Pokud byl ještě malý, tak mu koně i slibovali v naději, že ho tato záliba přejde. Když už ale viděli, že můj bratr chová opravdovou lásku ke koním a že mu jeho přání splnit nemohou, slíbili mu, že až doroste, bude jezdit na koni jako král.

Když už bratr dorostl do věku, kdy už mohl králem být, začal vyčítat rodičům, že mu jen slibují, ale sliby neplní. Otec se proto rozhodl využít tehdy výzvy bratrů Pospíškových, kteří tyto jízdy králů již po dlouhá léta organizují, a přihlásil mého bratra Marka do role krále pro rok 1984.

Role krále je pro každou ro-

dinu vždy velkou finanční zátěží. Ale toho roku to bylo něco nečekaného, mimořádného, a proto obzvláště náročného. Měla jsem tehdy 17 let a dodnes na mne silným dojmem zapůsobí vzpomínka na ty velké davy lidí, které tehdy zaplnily celé náměstí.

S tehdejší jízdou králů bylo spojeno totiž i filmování. Měl se přitom natočit pro zahraničí propagační film o „Jízdě králů“. Proto Městský úřad Hluk udělal mimořádně širokou reklamu a požádal naši rodinu také o pomoc při rozvozu plakátů do různých míst republiky.

Filmaři jako domácí hosté

Přijel z Prahy celý filmařský štáb, který vedl režisér Špiroh, a naším úkolem bylo se o ně postarat. Tři dny jsme se jim měli věnovat. Naše matka byla tehdy zaměstnaná jako kuchařka ve vedlejší hospodě, která byla v té době jedinou veřejnou jídelnou ve městě.

V období bezprostředně před konáním slavností nastal čilejší ruch ve stravovacích zařízeních, matka měla spoustu práce v zaměstnání, starosti s rodinou a navíc hosty v podobě filmového štábu.

Filmaři potřebovali natočit krále a jeho rodiče, samozřejmě všechny v krojích. Matka musela odskočit

z hospody, svléct pracovní plášť a obléct sebe i Marka do kroje. Pak se převlékla do nějakých běžných šatů, vytáhla žehličí prkno a dělala jako že žehlí kroj pro krále. Během natáčení příběhli organizátoři slavností, že přijela Kmochova kapela z Kolína a že bude vyhrávat královi. Kapela byla přivítána tak, jak je na Slovácku zvykem. Slivovici či vínem i chutnými vdolečky. Stejně tak byli při své práci pohoštěni i filmaři.

V předstihu několika málo dní před slavnostmi se pekly vdolečky. Protože se peklo vdolečků velké množství, musely se péct v pekárně u Jožky Šimčíka, kde k tomu bylo k dispozici technické vybavení (velký hnětací robot, dělička těsta, velké plechy a velká pec). Velké množství vdolečků bylo třeba nejen pro filmaře, ale hlavně pak pro velké davy návštěvníků slavností. Kromě vdolečků nasmažila kmotra z padesáti žloutků „milosti“ o které byl obzvláště velký zájem. Nahodilí návštěvníci, ale i filmaři stále požadovali „to takové pokroucené“.

Dojemné chvíle při odjezdu krále

V sobotu před vlastní jízdou králů bylo třeba připravit nějaké pohoštění pro rodinné příslušníky a další pomocníky při zdobení koně a oblékání krále. Uvařily se tlačanky a daly se vychladit. Nabídl jsme pak filmařům ovarovou polévku i tlačanku. V hrnci na sporáku zůstaly kosti a uvařené kůže, které jsme odložili pro psa.

A co se ale nestalo. Filmaři tyto kůže nedopatřením snědli také. Byla s nimi leg-race. Na příklad kameraman se někam ztratil a objevil se nenadále na rovné střeše přístavku. Jednou rukou se držel komína a druhou držel kameru ve snaze zabrat s vrchu celý dvůr plný krojovaných lidí, zdobících koně.

Při celém filmování byli v záběru všichni členové nejen naší rodiny včetně dědáků, ale i příslušníci ze spřízněných rodin. Dokonce i takoví, kteří byli tehdy v kroji poprvé a snad i naposled.

Úžasný a silně dojemný byl pak okamžik, kdy se otevřela vrata našeho krásně ozdobeného domu a za doprovodu hudby vyjžděl na svém, krásně vyzdobeném koni můj bratr Marek coby „král“. Cimbálka hrála píseň „A když bylo bílé ráno, přišla milá pod okénko – vstaň synečku, vstaň hore, nasedají na koně...“

Tyto snímky byly velmi pěkné, protože tam byli s naší rodinou i všichni dědáci a nestoři hluckého folkloru včetně pana Jana Mitáčka, který šel kroje po dlouhá léta. Celý film jsme viděli bohužel jen jednou v kině, ale kam se dostal k archivnímu uložení, to nevíme. Sám režisér Špiroh vstoupil pak do diplomatických služeb jako kulturní atašé ve Francii.

Vyprávění Jany Mahdalové-Hrdinové zpracoval Josef Lekeš

Vstupenky

Vstupenky - číslované s hlavičkou Městský úřad Hluk

Folklorní večer u tvrze, Ondráš

Vstupné 100,- Kč

místo konání: park u tvrze začátek 20.00 hod.
pátek 4. července 2008 **barva: oranžová**

Beseda u cimbálu, CM Dolňácko

Vstupné 50,- Kč

místo konání: památkové domky začátek 20.00 hod.
pátek 4. července 2008 **barva: žlutá**

Výstava obrazů, historické jízdy králů, harmonik a krojů

Vstupné 20,- Kč

místo konání: základní škola začátek 9.00 hod.
sobota: 5. července 2008
Dětem do 15 let vstup zdarma **barva: světle modrá**

37. Slováký festival dechových hudeb

Vstupné 60,- Kč

místo konání: stadion TJ začátek 13.30 hod.
sobota: 5. července 2008 **barva: světle růžová**
Dětem do 15 let vstup zdarma

Večerní „Zpívání“, taneční zábava

Vstupné 100,- Kč

místo konání: park u tvrze, sportovní hala začátek 20.00 hod.
sobota: 5. července 2008
barva: zelená

Výstava obrazů, historické jízdy králů, harmonik a krojů

Vstupné 20,- Kč

místo konání: základní škola začátek 9.00 hod.
neděle: 6. července 2008 **barva: tmavě růžová**
Dětem do 15 let vstup zdarma

Odpolední program – hřiště

Vstupné: 100,- Kč

neděle 6. července 2008 začátek 15.00 hod **barva: červená**
Dětem do 15 let vstup zdarma

Celodenní sobotní vstupenka

Vstupné 150,- Kč

barva: fosforová

Výstavy, památkové domky, Slováký festival dechových hudeb, Taneční zábava u tvrze, sportovní hala
Beseda u cimbálu, (Dětem do 15 let na veškerý program vstup zdarma)

Třídní vstupenka na všechny programy (pátek, sobota, neděle)Dětem do 15 let vstup zdarma **barva: bílá**

Vstupné: 200,- Kč

**UPOZORNĚNÍ: vstup do Hluku na samotnou jízdu králů je zdarma,
pokud jde o parkování, pomohou návštěvníkům přítomní pořadatelé**

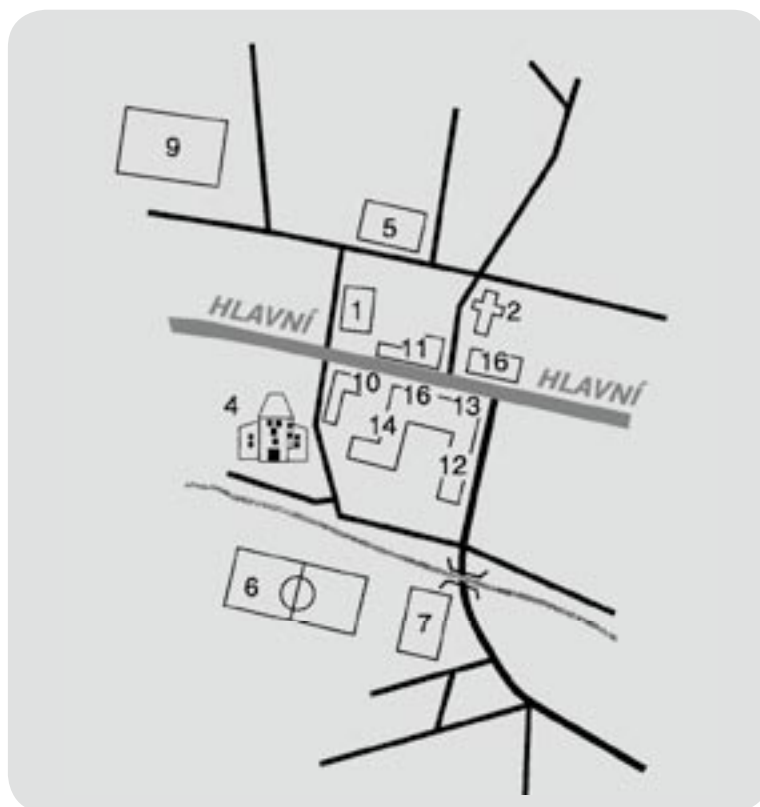

Plán města

LEGENDA

1	Městský úřad, pošta
2	Kostel
3	Památkové domky
4	Tvrz, Zámecká vinárna
5	Policie
6	Hřiště
7	Sportovní hala, restaurace
8	Benzina
9	Hřbitov
10	Komerční banka a.s.
11	Škola
12	Lékárna
13	Restaurace „Na náměstí“
14	Vinárna
15	Hostinec
16	Nákupní středisko

INFORMACE PRO NÁVŠTĚVNÍKY

Jízda králů vyjde od tvrze kolem osmé hodiny a půjde ulicí Hlavní do ulice Hradištská, kde bydlí rodina krále. Odtud, opět po ulici Hlavní, půjde družina k radnici. Poté, co dostane povolení od starosty, začnou jezdcí vyvolávat na náměstí vyvolávky. Po jejich skončení projde jízda králů Hlukem, kolem poledne jezdcí zamíří do místního družstva, a po přestávce budou pokračovat v jízdě. Kolem půl druhé se zařadí na dolním konci do hlavního průvodu, který bude mít zakončení kolem půl třetí na stadionu.

Sponzoři Dolňáckých slavností

Zlínský kraj
Ministerstvo kultury ČR
Nadace Děti-kultura-sport, Uh. Hradiště
HiTechMedia Systems, s.r.o., Uh. Hradiště
Ateliér SEVERA, Veselí nad Moravou
TEIKO, spol. s r.o., Spytihněv
Ing. Vlk Stanislav, Hluk
NIOB, spol. s r.o., Hluk
PaPP, spol. s r.o., Uh. Hradiště
BERNDORF Baderbau, s.r.o., Bystřice
EKO UH, s.r.o., Staré Město
Konečný Miroslav – MONTOP, Hluk
Šimčík Pavel, Hluk
Dolňácko, a.s., Hluk
KMS, s.r.o. HLUK
DRUMAS, s.r.o. Hluk
Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s., pobočka Brno
MINERAL-METAL, spol. s r.o., Hluk
Potraviný DUHA, Hluk
Pavelka Petr, Hluk
Jelének Miroslav, Hluk
MILVA, spol. s r.o., Uh. Ostroh
PRUTEX, s.r.o., Hluk
RUMPOLD UHB, s.r.o., Uh. Brod
Mořický Jan, Hluk
KOVOPLAST, výr.družstvo, Hluk
GEOMMA, s.r.o., Uh. Brod

TREND ABC, s.r.o., Hluk
Kohutič Vít, Hluk
Hlucká apatyka, s.r.o., Hluk
Daně plus, s.r.o., Žák Jiří, Uh. Hradiště
INTERIER GROUP, s.r.o., Zlín
GARDEN MORAVIA, s.r.o., Dolní Němčí
GUMÁRNA MORAVA, Zlín
Pospíšek Milan, Hluk
Autodoprava Bachan, Hluk
Helena a Karel Kuželovi, Hluk
INGPROJEKT, s.r.o., Veselí nad Moravou
MUDr. Slavíková, Hluk
Ratajský Jaroslav, Hluk
Lekeš Miroslav, Hluk
David a Silvie Hájkovi, Hluk
Pániková Jana, Hluk
Tomáš a Monika Nemravovi, Hluk
Z.P.Z.M. PC, s.r.o., Hluk
Ryška Roman, Hluk
Drogerie-barvy-laky Rubáš Josef, Hluk
MUDr. Svobodová, Hluk
Autoopravna Srnec, Hluk
Točená zmrzlina Prajzová Dana, Hluk
CAFE AUSTRIA, Kunovice
Míšek Vladimír, Hluk
Jiří Vozár, Hluk
Mikeska - Výtahy, Hluk

Městský úřad Hluk a organizátoři Dolňáckých slavností a jízdy králů děkují všem sponzorům, dárcům a podporovatelům. Zejména pak Zlínskému kraji, ministerstvu kultury a médiím za jejich zájem a propagaci této ojedinělé kulturní události v našem regionu.

Hlucky zpravodaj - mimořádné vydání. Vydává Městský úřad Hluk. Počet výtisků 2500 ks.

Redaktor - Radek Bartoniček, tel.: 602 433 970 (www.slovackoDNES.cz) Grafické zpracování Vladimír Šopík (tel.: 777 750 159), tisk L. V. Print Uherské Hradiště (tel.: 776 776 008). Autor ornamentů Vladimír Šácha.

Příspěvky do zpravodaje zasílejte na MÚ Hluk Ing. Jitce Vackové, nebo R. Bartoničkovi, Zpravodaj řídí redakční rada. Redakce si vyhrazuje právo na krácení příspěvků. Uveřejněné názory a stanoviska nejsou vždy totožné s názory redakce.

Povoleno referátem kultury ONV v Uh. Hradišti MK ČR E 131 01.

Dolňácké slavnosti Jízda Králi

